

ΜΠρΠειρ 1/2019

Πρόεδρος: **Ιωάννα Κορίτου.**

Δικηγόροι: **Γ. Χαραλαμπίδης, Ευ. Χατζόγλου, Ιουλ. Δήμου, Χριστ. Πέτρου.**

Η προσωρινή ρύθμιση κατάστασης δεν αποτελεί ασφαλιστικό μέτρο με προκαθορισμένο περιεχόμενο, αλλά το πλαίσιο για τη λήψη πρόσφορων μέτρων, με τα οποία ορισμένη κατάσταση που έχει διαμορφωθεί ή τείνει να διαμορφωθεί στις έννομες σχέσεις των διαδίκων, αντιμετωπίζεται προσωρινά, μέχρι να κριθούν οριστικά οι έννομες σχέσεις τους, ως προς τις οποίες έχει προκύψει έριδα και εφόσον υπάρχει επείγουσα περίπτωση. Στο πλαίσιο της προσωρινής ρύθμισης, το δικαστήριο μπορεί να υποχρεώσει την επιχείρηση να παρέχει προσωρινώς τα προϊόντα ή υπηρεσίες της προς τον καταναλωτή θέτοντας έτσι την εριζόμενη, διαρκούς χαρακτήρα, έννομη σχέση τους σε προσωρινή λειτουργία. Η εν λόγω ρύθμιση δεν προσκρούει στην διάταξη του άρθ. 692 § 4 ΚΠολΔ, που απαγορεύει την ικανοποίηση δικαιώματος. Απαράδεκτη η προσεπικλήση της ΡΑΕ. Απόρριψη αιτήματος για διαγραφή ανάρμοστων φράσεων.

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΕΠΙ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΙΚΩΝ (ΔΙΑΡΚΩΝ) ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ¹

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΗΣ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

II. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΥΟΜΕΝΟΥ

A. Ασφαλιστικά μέτρα επί διακοπής της διαρκούς παροχής, λόγω καταγγελίας της οικείας συμβάσεως από μέρος του προμηθευτή

B. Ασφαλιστικά μέτρα επί απειλής προς διακοπή της διαρκούς παροχής, λόγω μέλλουσας καταγγελίας της οικείας συμβάσεως από μέρος του προμηθευτή

Γ. Ασφαλιστικά μέτρα επί μήπω τεχθέντος εισέτι δικαιώματος

Γ.1. Η αξίωση προς παράλειψη επικειμένης προσβολής

Γ.2. Προσωρινή έννομη προστασία επί επικειμένης προσβολής

¹ Απόσπασμα από το βιβλίο μου «Η αρχή της μη ικανοποίησης της ασφαλιστέας αξιώσεως στο πεδίο του ιδιωτικού δικαίου. Το άρθρο 692 ΚΠολΔ (Δογματική και νομολογιακή προσέγγιση)» (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2019).

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Αντικείμενο της ενοχής είναι η παροχή. Παροχή είναι αυτό τούτο το περιεχόμενο της υποχρέωσης του οφειλέτη (ΑΚ 287 εδάφ. 1). Με τον όρο «παροχή» δεν δηλώνεται, κατά κυριολεξία, το υλικό ή άυλο αγαθό, το οποίο ο οφειλέτης – κατά το σκοπό της ενοχής – προσπορίζει στο δανειστή. Η παροχή νοείται ως συμπεριφορά (πράξη, παράλειψη ή ανοχή) του υποχρέου σε εκπλήρωσή της οφειλέτη (ΑΚ 287 εδάφ. 2)². Οι παροχές διακρίνονται σε διαρκείς και πρόσκαιρες. Διαρκείς είναι οι παροχές για την εκπλήρωση των οποίων απαιτείται συνεχής ενέργεια ή παράλειψη του οφειλέτη (λ.χ. σύμβαση εργασίας, μίσθωση πράγματος). Πρόσκαιρες (: στιγμιαίες) είναι οι παροχές, των οποίων η εκπλήρωση συντελείται με μία (πρόσκαιρη, στιγμιαία) πράξη (λ.χ. μεταβίβαση κυριότητας πωληθέντος πράγματος, καταβολή τμήματος) ή με σύνθετη πράξη, η οποία συντελείται από πλείονες πρόσκαιρες, όμως το δανειστή ενδιαφέρει το αποτέλεσμα, δηλ. η ίδια η παροχή κι όχι η διάρκειά της (λ.χ. κατασκευή έργου). Αντιστοίχως, οι συμβάσεις με αντικείμενο διαρκή παροχή³⁻⁴, χαρακτηρίζονται διαρκείς, οι δε συμβάσεις με αντικείμενο πρόσκαιρη παροχή, χαρακτηρίζονται στιγμιαίες⁵.

Ως «προμηθευτικές» περαιτέρω χαρακτηρίζονται οι συμβάσεις, δυνάμει των οποίων τα μέρη συμφωνούν ότι το ένα εξ αυτών (ο προμηθευτής) υποχρεούται να παρέχει στο έτερο (τον προμηθευόμενο) συγκεκριμένη παροχή, (ήτοι προσδιορισμένη κατά ποσό και κατά ποιόν), η οποία μπορεί να συνίσταται είτε σε υπηρεσίες είτε σε παράδοση συγκεκριμένου αντικειμένου, κατά τακτά χρονικά διαστήματα. Η αιτία των συμβάσεων αυτών μπορεί να είναι λόγου χάριν η πώληση (: συμφωνείται

² **Αστ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ ΓενΜέρος τ. α' (έκδ. 1984) § 3 I 1 σελ. 60. **Φουρκιώτης**, ΕλλΕνοχΔ (έκδ. 1964) Κεφ. 3ο § 14 σελ. 143. **Σταθόπουλος**, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 287 περιθ. αριθ. 24 επ. **Λιτζερόπουλος**, Μαθήματα ΕνοχΔ (Πανεπιστημιακά παραδόσεις, χ.χ.) § 4 σελ. 3 επ. **Μπαλής**, ΕνοχΔ § 6. **Φίλιος**, ΕνοχΔ ΓενΜέρος, (έκδ. 1987), § 1 Θ II 1 σελ. 49. **Ζέπος**, ΕνοχΔ τ. I (έκδ. 1955) Κεφ. β' σελ. 124.

³ **Αστ. Γεωργιάδης**, ανωτ., § 3 I (2, β) σελ. 63-64. **Σταθόπουλος**, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, Εισαγ. άρθρ. 361-373 περιθ. αριθ. 20. **Λιτζερόπουλος**, ανωτ. § 31 σελ. 30/31. **Μπαλής**, ΕνοχΔ. § 6 σελ. 29. **Ζέπος**, ανωτ., Κεφ. δ'- § 17 III 8 σελ. 334. **Φίλιος**, ανωτ. § 3 (Α, Β) σελ. 67 επ. **Φουρκιώτης**, ανωτ. § 22 σελ. 186-9. **Μαντζούφας**, ΕνοχΔ. (έκδ. 3^ο) σελ. 27. **Σούρλας**, στην ΕρμΑΚ Εισαγ. άρθρ. 361-373 περιθ. αριθ. 54.

⁴ Κατά διαφορετική έκφραση : στις διαρκείς συμβάσεις η διάρκεια αποτελεί, κατά τη βούληση των μερών, περιεχόμενο της παροχής (**Κουκιάδης**, Τινά περί των διαρκών ενοχικών συμβάσεων, Αρμ. ΚΗ σελ. 749 επ.).

⁵ **Σταθόπουλος**, ανωτ. **Φουρκιώτης**, ανωτ. § 22 I σελ. 188. **Ζέπος**, ανωτ. **Κουκιάδης**, ανωτ. § Α σελ. 749.

η πώληση και παράδοση σε κλινική φιαλών οξυγόνου σε ημερήσια βάση, η τηλεφωνοδότηση του συνδρομητή από την τηλεφωνική εταιρία, η υδροδότηση επιχειρήσεως από την ΕΥΔΑΠ⁶ κ.ο.κ.), η σύμβαση έργου (: συμφωνείται η επιδιόρθωση του ηλεκτρονικού υπολογιστή όταν παρουσιάσει πρόβλημα), η δωρεά (: συμφωνείται η δωρεάν παροχή κηρίων σε Ιερό Ναό). Πρόκειται για συμβάσεις, των οποίων η εκπλήρωση των παροχών (όταν είναι αμφοτεροβαρείς) εκατέρωθεν εκτείνεται σε μακρό (συνεχές ή διακοπτόμενο) χρονικό διάστημα⁷. Στις συμβάσεις αυτές, η ικανοποίηση μίας από τις συνεχείς παροχές επιφέρει απόσβηση αυτής και μόνο (ΑΚ 416), όχι όμως και ολόκληρης της έννομης σχέσης.

Από τις συμβάσεις αυτές, μόνον η σύμβαση ηλεκτροδοτήσεως, υδροδοτήσεως, τηλεφωνοδοτήσεως κ.ο.κ. χαρακτηρίζεται εννοιολογικώς ως διαρκής, διότι ο πάροχος κατά τη σαφή βούληση των μερών έχει συμβατική υποχρέωση να παρέχει στον αντισυμβαλλόμενο καταναλωτή ηλεκτρικό ρεύμα, νερό κ.ο.κ., συνεχώς, δηλαδή ανά πολλαπλόμοριο του συμβατικού χρόνου, χωρίς καμιά απολύτως διακοπή. Επομένως, δεν είναι διαρκής σύμβαση, α) εκείνη κατά την οποία συμφωνείται παροχή περιοδική, δηλαδή παροχή που εκπληρώνεται με πολλές στιγμιαίες πράξεις (λ.χ. η σύμβαση για πώληση φιαλών οξυγόνου ημερησίως)⁸ και β) εκείνη κατά την οποία συμφωνείται ότι η ενιαία παροχή διαιρείται σε πολλές, κάθε μία των οποίων τα μέρη επιθυμούν να εκπληρωθεί σταδιακώς (λ.χ. συμφωνείται το τίμημα να καταβληθεί σε δόσεις)⁹.

II. ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΑΞΙΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΡΟΜΗΘΕΥΟΜΕΝΟΥ

A. Ασφαλιστικά μέτρα επί αρνήσεως του παρόχου να συνάψει σύμβαση διαρκούς παροχής

Ερωτάται, εάν ο πάροχος διαρκούς παροχής (λ.χ. η ΔΕΗ) αρνείται να συνάψει την οικεία σύμβαση με τον καταναλωτή, μολονότι η άρνησή της αυτή είναι αδικαιολόγητη και συνεπώς καταχρηστική.

Κατ' αρχάς, επισημαίνεται ότι η ΑΚ 281 παρέχει στον οφειλέτη ένσταση διακωλυτική του ασκουμένου εναντίον του δικαιώματος και όχι λόγο

⁶ ΜΠρΠατρ 220/2015 Ελλ-Δνη 56/1465

⁷ **Απ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ ΓενΜέρος (έκδ. 1999) § 4 περιθ. αριθ. 34. **Πολυζωγόπουλος**, Η αρχή της μη ικανοποίησης του δικαιώματος (άρθρο 692 § 4 ΚΠολΔ) ή το «πικρόν ποτήριον» του δικαστού (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013) II 2 σελ. 19.

⁸ **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 731 § 4.4. σελ. 782-783.

⁹ **Απ. Γεωργιάδης**, ανωτ. § 4 περιθ. αριθ. 34 σελ. 57-58 και § 5 περιθ. αριθ. 30 σελ. 81. **Σούρλας**, ανωτ. περιθ. αριθ. 58 σελ. 365. **Αστ. Γεωργιάδης**, ανωτ. § 3 I 2 β' σελ. 63-64.

θεμελιώσεως δικαιώματος υπέρ αυτού¹⁰. Επομένως, εν προκειμένω, μόνη η (έστω και καταχρηστική) άρνηση του παρόχου να καταρτίσει την οικεία σύμβαση με τον καταναλωτή, δεν παρέχει στον τελευταίο αξίωση να υποχρεωθεί ο πάροχος να καταρτίσει τη σύμβαση αυτή. Κατ' ακολουθίαν, ο καταναλωτής δεν έχει δικαίωμα να ζητήσει ούτε και την προσωρινή προστασία της αξιώσεως αυτής, αφού απαραίτητη κατά νόμο προϋπόθεση για να διαταχθούν ασφαλιστικά μέτρα είναι να υφίσταται ασφαλιστέα αξίωση νόμω και κατ' ουσίαν βάσιμη¹¹.

Εξ άλλου, πέραν τούτων,

α) ο καταναλωτής δεν έχει ασφαλιστέα αξίωση κατά του παρόχου προς καταδίκη του σε δήλωση της βουλήσεως και εάν ακόμη ο τελευταίος κατά παράβαση της καλής πίστης και των χρηστών ηθών αρνείται να προσέλθει προς κατάρτιση της οικείας συμβάσεως με τον καταναλωτή και διότι, κατά την (ορθή) πάγια νομολογία του Ακυρωτικού, «*Η δήλωση της βουλήσεως αποτελεί εκδήλωση της προσωπικότητας του ατόμου (φυσική ευχέρεια), η οποία προστατεύεται συνταγματικώς και είναι ανέλεγκτη δικαστικώς, έστω κι αν η φυσική αυτή ευχέρεια ασκείται καταχρηστικώς*»¹². Ως φυσική δε ευχέρεια η δυνατότητα αυτή, δεν αποτελεί δικαίωμα¹³ ώστε να ελέγχεται δικαστικώς η καταχρηστικότητά της μέσω της ΑΚ 281 και συνεπώς δεν ιδρύεται η συναφής αξίωση του

¹⁰ Παπαδάκης, Αγωγές απόδοσης μισθίου (Εκδόσεις Αντωνίου Ν. Σάκκουλα.1990) περιθ. αριθ. 2331 σελ. 694.

¹¹ Βλ. óλως ενδεικτικώς : Μπέη, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 731 § 4.9. σελ. 788. Τον ίδιο, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας (1980) § 1.1., σελ. 16 επ. ΜΠρΖακ 622/2010 ΕφΑΔ 2011/339. ΜΠρΧαλκ 993/2006 Αρμ. 2007/1378. ΜΠρΛαρ 535/2000 ΑρχΝομ 2000/252. ΜΠρΑθ 35061/1998 Αρμ. 53/983 (πάγια νμλγ).

¹² ΟλομΑΠ 33/1987 Ελλ-Δνη 39/98. ΟλομΑΠ 34/1987. ΟλομΑΠ 48/1987. ΑΠ 5/2001 Ελλ-Δνη 42/671. ΑΠ 1087/1987 ΝοΒ 36/1437. ΑΠ 404/1987 ΝοΒ 36/907. ΕφΑθ 770/1991 Αρμ. 1991/343. Αντιθέτως : ΑΠ 1969/1990 Ελλ-Δνη 32/1499. ΑΠ 717/1985 Ελλ-Δνη 28/965. Απ. Γεωργιάδης, Γνμδ. Ελλ-Δνη 28 σελ. 965 επ.

Εξ άλλου, κατά την ΜΠρΘεσ 17800/2002 (Αρμ 2002/1601), η υποχρέωση σε μη δήλωση βουλήσεως δεν προβλέπεται από το νόμο και δεν μπορεί να επιδιωχθεί δικαστικώς, διότι προστατεύεται από το άρθρο 5 § 1 Σ.

Βλ. και Γεωργίου, Προσέκον ασφαλιστικό μέτρο επί αξιώσεως προς αναγωγή της συμβάσεως στο μέτρο που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα χρηστά ήθη (ΑΚ 388) επί μισθωτικής συμβάσεως [στην Ελλ-Δνη 2014 σελ. 848 επ. (στην § ΙΙΙ)].

¹³ Ευρύτερη του δικαιώματος είναι η έννοια της ελευθερίας, η οποία ανήκει στο δικαίωμα της προσωπικότητας και συνεπώς διακρίνεται από τα εν στενή εννοία δικαιώματα [Σημαντήρας, ΓενΑ (1980) περιθ. αριθ. 197 σελ. 140-141. Απ. Γεωργιάδης, ΓενΑ (2012) § 19 περιθ. αριθ. 15 σελ. 259]. Η ελευθερία αυτή περιλαμβάνει κατά την ΑΚ 361 και την ελευθερία των συμβάσεων, σύμφωνα με την οποία το πρόσωπο είναι ελεύθερο να αποφασίσει εάν θα καταρτίσει ή όχι κάποια σύμβαση καθώς και με τον ποιόν αντισυμβαλλόμενο θα την καταρτίσει (εξωτερική ελευθερία) [Βλ. óλως ενδεικτικώς, Απ. Γεωργιάδη, ΕνοχΔ ΓενΜέρος (1999) § 19 περιθ. αριθ. 15 σελ. 259. Σημαντήρα, ανωτ. περιθ. αριθ. 197 σελ. 140-141. Παπαδάκη, Ιδιόχρηση (1987) περιθ. αριθ. 721 σελ. 218].

καταναλωτή με έρεισμα την κατάχρηση δικαιώματος από μέρους του παρόχου και

β) στο ελληνικό δικονομικό σύστημα είναι θεμελιώδης η παραδοχή, κατά την οποία είναι ανεπίτρεπτη η προσωρινή καταδίκη του παρόχου σε δήλωση της βουλήσεώς του, ως προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως (ΚΠολΔ 732), κυρίως διότι με το ασφαλιστικό αυτό μέτρο ικανοποιείται η ασφαλιστέα αξίωση και συνεπώς προσβάλλεται η απαγορευτική ρήτρα της ΚΠολΔ 692 § 4¹⁴. Για τον λόγο αυτόν θεωρούμε πως δεν είναι ορθή η άποψη, κατά την οποία : αντικείμενο της προσωρινής δικαστικής προστασίας στην προκειμένη περίπτωση, δεν είναι η προσωρινή καταδίκη του παρόχου σε κατάρτιση της συμβάσεως, παρά η προσωρινή καταδίκη του προς παροχή στον καταναλωτή, μέχρι να κριθεί στα πλαίσια της αντίστοιχης διαγνωστικής δίκης, εάν ο πάροχος υποχρεούται ή όχι να καταρτίσει τη σύμβαση¹⁵ αφενός διότι με την κατασκευή αυτή επιχειρείται καταστρατήγηση (in fraudem legis) της αμέσως ανωτέρω θεμελιώδους παραδοχής και αφετέρου διότι, ως ανωτέρω ελέχθη, η κατάρτιση ή μη συμβάσεως αποτελεί εκδήλωση της προσωπικότητας του παρόχου, η οποία (εκδήλωση) δεν ελέγχεται δικαστικώς.

Εν κατακλείδι, έχει διατυπωθεί η άποψη, κατά την οποία : εάν πιθανολογούνται ως βάσιμα και κατ'ουσίαν τα παραγωγικά γεγονότα της αξιώσεως του καταναλωτή, τότε το δικαστήριο – εφ' όσον συντρέχει και επείγουσα περίπτωση – έχει την εξουσία να διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο την προσωρινή καταδίκη του παρόχου στην αιτουμένη από τον καταναλωτή παροχή, κατ' εφαρμογή της δικονομικής αρχής της καλόπιστης διεξαγωγής της δίκης (ΚΠολΔ 116), ακόμα και εάν με το ασφαλιστικό αυτό μέτρο επέρχεται πλήρης ικανοποίηση του δικαιώματος¹⁶. Θεωρούμε πως η άποψη αυτή δεν είναι ορθή, διότι η επικαλούμενη από αυτή εν λόγω δικονομική αρχή είναι εν προκειμένω ανεφάρμοστη, αφού αφορά αποκλειστικώς τη συμπεριφορά των διαδίκων κατά τη διεξαγωγή της δίκης, γεγονός το οποίο δεν συντρέχει στην υπόψιν περίπτωση.

Β. Ασφαλιστικά μέτρα επί διακοπής της διαρκούς παροχής, λόγω καταγγελίας της οικείας συμβάσεως από μέρους του προμηθευτή

¹⁴ Μπέης, ΕρμΚΠολΔ υπό το άρθρο 731 § 4.2. σελ. 777 όπου και παραπομπή στη συναφή γερμανική νομική φιλολογία και § 4.4. σελ. 781. Πίψου, Η καταδίκη σε δήλωση της βουλήσεως κατά το άρθρο 949 ΚΠολΔ (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 1989) § 5 V σελ. 224 επ.

¹⁵ Βλ. Μπέη, ΕρμΚΠολΔ υπό το άρθρο 731 § 4.4.1. σελ. 781.

¹⁶ Βλ. Μπέη, ΕρμΚΠολΔ υπό το άρθρο 731 § 4.4.2. σελ. 783.

Στις περιπτώσεις αυτές, ο συμβαλλόμενος, στου οποίου το ακίνητο έχει διακοπεί η συμφωνημένη διαρκής παροχή (λ.χ. η υδροδότηση, η ηλεκτροδότηση), δικαιούται να προσφύγει στο δικαστήριο και να ζητήσει να ασφαλισθεί προσωρινώς η σχετική αξίωσή του που απορρέει από τη σύστοιχη διαρκή σύμβαση που έχει συννόμως καταρτίσει με τον καθ' ου η αίτηση. Ειδικότερα, ο συμβαλλόμενος αυτός δικαιούται να ζητήσει να ρυθμισθεί προσωρινώς η κατάσταση, προκειμένου ο καθ' ου η αίτηση να καταδικασθεί προσωρινώς σε πράξη, ήτοι στην συνεχή παροχή του ύδατος στο ακίνητο του αιτούντος, σύμφωνα με τους όρους της μνησθείσας συμβάσεως. Έναντι της αιτήσεως αυτής του αιτούντος τα ασφαλιστικά μέτρα, ο υδροδοτών δικαιούται να αντιτείνει κατ' ένσταση ότι δεν υποχρεούται πλέον να υδροδοτεί το ακίνητο του αντισυμβαλλομένου του, διότι η οικεία σύμβαση που είχε συνάψει με αυτόν έχει παύσει να ισχύει για το μέλλον, επειδή προέβη σε καταγγελία της. Προς απόκρουση της ενστάσεως αυτής, ο δικαιούχος της ασφαλιστέας αξιώσεως δικαιούται να προβάλει κατ' αντένσταση ότι η καταγγελία αυτή είναι κατά νόμο άκυρη ή ακυρώσιμη, εξειδικεύοντας τους λόγους οι οποίοι την καθιστούν άκυρη ή ακυρώσιμη¹⁷.

Περαιτέρω, με δεδομένο το ότι η καταγγελία είναι διαπλαστικό δικαίωμα¹⁸⁻¹⁹, το οποίο επιφέρει για το μέλλον τη λύση κάποιας συμβάσεως με την οποία συμφωνείται το διαρκές της παροχής από μέρος ενός συμβαλλομένου, (όπως είναι και η σύμβαση υδροδοτήσεως), παρέπεται αναγκαίως ότι προκειμένου να ζητήσει ο αιτών προσωρινή δικαστική προστασία, απαιτείται προηγουμένως να έχει κατά του αντιδίκου του ασφαλιστέα αξίωση, την οποία το ουσιαστικό δίκαιο αναγνωρίζει, που είναι δηλαδή βάσιμη νόμω. Στη συνέχεια, με δεδομένη τη νομική διάπλαση που επέφερε η ως άνω καταγγελία στην

¹⁷ Πρβλ. ΑΠ 356/1995 ΕΕργΔ 55/366. ΑΠ 364/1995 ΕΕργΔ 55/ 676. ΑΠ 1577/1987 ΕΕργΔ 47/1172. ΑΠ 88/1985 ΕΕργΔ 34/650. ΑΠ 768/1974 ΕΕργΔ 33/1443. ΑΠ 1272/1974 ΕΕργΔ 34/402. ΑΠ 281/1974 ΝοΒ 22/1274. **Ζερδελή**, Το δίκαιο της καταγγελίας (έκδ. 1995) περιθ. αριθ. 782 επ.

¹⁸ **Ζέπος**, ΕνοχΔ τ. ΙΙ (1965) σελ. 474. **Αστ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ ΓενΜέρος τ. ΙΙ (1984) σελ. 311. **Καρακατσάνης**, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, Εισαγ. άρθρ. 416-454, περιθ. αριθ. 14. **Ζερδελής**, Το δίκαιο της καταγγελίας της σύμβασης εξαρτημένης εργασίας (έκδ. 1995) § 1 Ι, σελ. 1. **Αλέξ. Καρακατσάνης/Γαρδικας**, Ατομικό ΕργΔ (έκδ. 1995) περιθ. αριθ. 866. **Κουκιάδης**, ΕργΔ - Ατομικές εργασιακές σχέσεις (β' έκδοση) Κεφ. Ε' § 2 Α Ι σελ. 688. **Αγραφιώτης**, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 669 περιθ. αριθ. 10.

¹⁹ Βλ. για την εννοιολογική οριοθέτηση του διαπλαστικού δικαιώματος: **Μπαλή**, ΓενΑ § 28. **Απ. Γεωργιάδη**, ΓενΑ (έκδ. 1996) περιθ. αριθ. 275. **Παπαντωνίου**, ΓενΑ (έκδ. 1983) § 41 (Ι, 2) σελ. 193. **Σπυριδάκη**, ΓενΑ (έκδ. 1985) § 45 (β) σελ. 96. **Σημαντήρα**, ΓενΑ (έκδ. 1980) περιθ. αριθ. 212. ΕφΑθ 2938/1998 αδημ.

ανωτέρω (διαρκή) έννομη σχέση, ήτοι τη λύση της συμβάσεως για το μέλλον, συνέπεται ότι η επαναφορά των πραγμάτων στην προηγούμενη κατάσταση, (όπως ο αιτών διάδικος επιδίωκε, με την προκειμένη αίτησή του) και συγκεκριμένως η επανασύνδεση του μισθίου με την παροχή ύδατος, επιτυγχάνεται μόνο με προσβολή της καταγγελίας αυτής ως άκυρης ή ακυρώσιμης, για οποιονδήποτε λόγο. Τούτο, διότι μόνο με την ακύρωση/ακυρωσία της δηλώσεως βουλήσεως (καταγγελίας) από το δικαστήριο θα θεωρηθεί η σύμβαση ως ουδέποτε λυθείσα κατά νόμο²⁰ και, εντεύθεν, ο καθ' ου διάδικος θα είναι υποχρεωμένος να επανυδροδοτήσει το ακίνητο. Αλλά, η ακύρωση της συμβάσεως, ως διάπλαση καταστάσεως, δεν μπορεί να διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο, αφού θα πρόκειται προφανώς για προσωρινή διάπλαση η οποία δεν μπορεί να διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο, επειδή συνιστά απαγορευμένη ικανοποίηση του ασφαλιστέου διαπλαστικού δικαιώματος²¹. Όμως, τούτο δεν σημαίνει και ότι ο δικαιούχος του δικαιώματος αυτού στερείται προσωρινής δικαστικής προστασίας. Αρκεί, με την προστασία αυτή να μην συντελείται η διάπλαση²².

Το δικαστήριο, επομένως, δεν έχει ex lege την δικαιοδοσία (iurisdictio) να κηρύξει προσωρινώς την καταγγελία του υδροδοτούντος ως μη άκυρη και άρα μη επιφέρουσα τη σκοπούμενη με αυτήν έννομη

²⁰ Η καταγγελία, ως προελέχθη, είναι διαπλαστικό δικαίωμα και ως εκ τούτου, αφ' ης ασκηθεί, [δηλαδή, αφότου η σχετική δήλωση βουλήσεως του καταγγέλλοντος περιέλθει στον αντισυμβαλλόμενο, διότι είναι κατά νόμο απευθυντέα μονομερής δικαιοπραξία (ΑΚ 167)], επιφέρει αμέσως, μηχανιστικώς, το έννομο αποτέλεσμα της (τη λύση της συμβάσεως για το μέλλον) και δεν ανακαλείται (**Σημαντήρας**, ανωτ. περιθ. αριθ. 219 σελ. 152) και, συνεπώς, μόνο με ακυρωσή της από το δικαστήριο θα επαναλειουργήσει η σύμβαση. Διότι, μετά την άσκηση της καταγγελίας, οπότε επέρχεται αμετακλήτως λύση της συμβάσεως, δεν μπορεί πλέον να ανατραπεί το διαληφθέν επελθόν έννομο αποτέλεσμα της δι' ανακλήσεώς της από τον καταγγείλαντα (ούτως ώστε να επαναβιώσει η σύμβαση) ούτε και με συμφωνία των μερών [**Φίλιος**, ΕνοχΔ σελ. 468. **Φλούδας**, Προστασία μισθώσεων (έκδ. 1978) § 88 και 137/Α, σελ. 75 και 109 αντιστοίχως. **Παπαδάκης**, Αγωγές απόδοσης μισθίου (έκδ. 1990) περιθ. αριθ. 1229 σελ. 434-435], διότι με τον τρόπο αυτόν θα αναβίωνε η λυθείσα μίσθωση, πράγμα που δεν προβλέπει το κείμενο δίκαιο, οπότε δεν απομένει παρά είτε η ακύρωση της καταγγελίας είτε η κατάρτιση νέας συμβάσεως είτε η αναβίωση της παλαιάς με σύναψη της οικείας συμβάσεως μεταξύ των μερών της παλαιάς (**Παπαδάκης**, ανωτ. περιθ. αριθ. 1229 και 1231 σελ. 435-436).

²¹ **Μπέης**, Η προσαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου στη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος κατά τον Κώδικα ΠολΔικ. στον τόμο «*Η δραστηκότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας*», (Εκδόσεις Δίκαιο και Οικονομία. Π.Ν. Σάκκουλας, 1995), § 5.2.1. σελ. 163 επ. **Ο ίδιος**, Γνμδ. Δ. 14 σελ. 66. επ. **Ο ίδιος**, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας (έκδ. 1980) § 14.2. σελ. 121. ΜΠρΑθ 5611/1981 Δ. 12/335 με σημ. *Μπέης*, ΝοΒ 29/734. ΜΠρΑθ 16413/1982 Ελλ-Δνη 23/722. ΜΠρΠειρ 479/1982 ΝΔικ 28/303. ΜΠρΑθ 15647/1982 Δ. 15/145 με σημ. ΜΠρΑθ 2787/1974 Δ. 6/296. ΜΠρΝαυπλ 264/1982 ΔΕΝ 38/850, ΕΕργΔ 41/606. ΜΠρΒερ 78/1974 ΑρχΝ ΚΕ/449. ΜΠρΑθ 2772/1971 Δ. 2/782 με σημ.

²² **Μπέης**, Η προσαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου στη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος κατά τον ΚΠολΔ, ανωτ. § 5.2.2. σελ. 164. **Ο ίδιος**, Γνμδ. Δ. 14 σελ. 66 επ.

συνέπεια, ήτοι τη λύση της συμβάσεως για το μέλλον²³. Δικαιοδοτεί μόνο να πιθανολογήσει ότι η καταγγελία αυτή είναι άκυρη ή έγκυρη και, στη συνέχεια, αντιστοίχως, είτε :

(α) να θεωρήσει ότι η προμηθευτική σύμβαση είναι ενεργός και επομένως είναι έγκυρη η αξίωση του καταναλωτή για επανυδροδότηση του ακινήτου του, προς εκτέλεση της οικείας υποχρεώσως του αντισυμβαλλομένου παρόχου, που απορρέει από τους σχετικούς συμβατικούς όρους. Οπότε, εφόσον κρίνει – κατά πιθανολόγηση – ότι συντρέχει και επείγουσα περίπτωση, θα διατάξει ως ασφαλιστικό μέτρο, την προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως (ΚΠολΔικ 731, 732) και ειδικότερα την προσωρινή ενεργοποίηση της εριζόμενης έννομης σχέσης, στα πλαίσια της οποίας θα υποχρεώσει προσωρινά τον καταγγείλαντα (όχι σε δήλωση βουλήσεώς του, παρά) εις πράξιν που δεν μπορεί να γίνει από τρίτο πρόσωπο (ΚΠολΔικ 946 § 1) και συγκεκριμένως θα τον υποχρεώσει προσωρινώς να υδροδοτεί το ακίνητο του αντισυμβαλλομένου του.

Στο σημείο τούτο, τίθεται το ζήτημα, εάν το ασφαλιστικό αυτό μέτρο επιφέρει ικανοποίηση της ειρημένης ανωτέρω ασφαλιστέας αξιώσεως του, κατά παράβαση της απαγορευτικής ρήτρας που θεσμοθετεί η ΚΠολΔικ 692 § 4. Στο ζήτημα τούτο, η κρατούσα γνώμη δέχεται ότι η ρήτρα αυτή εφαρμόζεται και στο ασφαλιστικό μέτρο της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως, παρά το ότι ως έχει η διάταξη αυτή εμφανίζεται να αναφέρεται μόνο σε δικαιώματα των οποίων ζητείται η εξασφάλιση ή διατήρηση²⁴. Ισχυρά όμως υποστηριζόμενη άποψη υποστηρίζει ότι η ρήτρα αυτή δεν είναι εφαρμοστέα στο ασφαλιστικό

²³ Βλ. **Πολυζωγόπουλο**, Η αρχή της μη ικανοποίησης του δικαιώματος (άρθρο 692 § 4 ΚΠολΔ) ή το «πικρόν ποτήριον» του δικαστού (Εκδόσεις Σάκκουλα. Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2013) § II 2 υποσημείωση αριθ. 60 σελ. 24. ΜΠρΘεσ 11025/2014 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ, Αρμ. 2014/1661.

²⁴ Βλ. ενδεικτικώς τις : ΜΠρΗρακλ 731/2011 ΔΕΝ 2011/979. ΜΠρΘεσ 5731/2011 ΕφΑΔ 2011/328. ΜΠρΑθ 8101/2011 ΕΕργΔ 2011/1076. ΜΠρΖακυνθ 622/2010 ΕφΑΔ 2011/339. ΜΠρΘεσ 68/2010 Αρμ. 2011/778. ΜΠρΖακ 622/2010 ΕφΑΔ 2011/339. ΜΠρΑθ 2239/2010 ΕφΑΔ 2011/167. ΜΠρΧαλκ 2263/2009 ΔΕΕ 2010/488. ΜΠρΘεσ 41362/2009 Αρμ. 2010/270. ΜΠρΑθ 2077/2008 ΕφΑΔ 2010/219. ΜΠρΘεσ 35887/2008 Αρμ. 2008/1870. ΜΠρΘηβ 923/2008 ΝοΒ 2009/882, Δ. 2009/1022. ΜΠρΑθ 6913/2008 ΕφΑΔ 2009/984. ΜΠρΑθ 285/2007 ΕφΑΔ 2008/470. ΜΠρΑθ 8834/2006 Ελλ-Δνη 2008/935. ΜΠρΘεσ 32915/2006 Αρμ. 2007/1200. ΜΠρΣπάρτης 835/2005 ΝοΒ 2007/635. ΜΠρΑθ 4629/2004 Ελλ-Δνη 2005/612, Δ. 2005/205. ΜΠρΑθ 1377/2004 ΝοΒ 2005/305. ΜΠρΑθ 2090/2004 ΝοΒ 2005/523. ΜΠρΑθ 4629/2004 Αρμ. 2005/250, Ελλ-Δνη 2005/612. Δ. 2005/205. ΜΠρΑθ 1377/2004 ΝοΒ 2005/305. ΜΠρΠειρ 2380/2003 ΕπΝαυτΔικ 2003/55. ΜΠρΘεσ 17800/2002 Αρμ. 2002/1601. ΜΠρΑθ 5801/2001 Δ. 33/149. ΜΠρΟρεστ 202/747/161/1999 Δ. 30/1035. ΜΠρΠειρ 2524/1999 Ελλ-Δνη 1999/1627. ΜΠρΚοζ 363/1998 ΑρχΝομ 50/392. ΜΠρΑθ 10691/1998 ΝοΒ 1999/434. ΜΠρΘεσ 15008/1998 ΑρχΝομ 2001/208. ΜΠρΑθ 35061/1998 Αρμ. 1999/983. ΕιρΑνδρ 1/2002 ΑρχΝομ 2005/74.

μέτρο της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως²⁵. Περαιτέρω, η πρώτη από τις γνώμες αυτές, υποστηρίζει περαιτέρω ότι στην προκειμένη περίπτωση το εν λόγω ασφαλιστικό μέτρο δεν συνιστά απαγορευμένη ικανοποίηση του ασφαλιστέου ανωτέρω δικαιώματος του αιτούντος τα ασφαλιστικά μέτρα, με την αιτιολογία όμως ότι, κατά την έννοια της εν λόγω διατάξεως, η προσωρινή κατά χρόνο ικανοποίηση της ασφαλιστέας (διαρκούς) αξιώσεως του αιτούντος τα ασφαλιστικά μέτρα δεν συνιστά την απαγορευμένη ικανοποίηση αυτής²⁶.

Επομένως : Στις προμηθευτικές συμβάσεις αυτές, σε περίπτωση κατά την οποία ο προμηθευτής διακόψει αντισυμβατικά την διαρκή παροχή του (: καταγγείλει αντισυμβατικά την σύμβαση), τότε νομίμως διατάσσεται, ως ασφαλιστικό μέτρο, η προσωρινή εξακολούθηση της παροχής (λ.χ. της υδροδοτήσεως). Διότι, λόγω της διάρκειας της παροχής, η προσωρινή ρύθμιση της κατάστασης (ΚΠολΔ 731), δεν θα συνεπάγεται ολοσχερή εξόφληση της υποχρέωσης του υδροδότη – ώστε να στοιχειοθετείται απαγορευμένη ικανοποίηση της αντίστοιχης αξιώσεως του υδρολήπτη – αφού η υποχρέωση αυτή θα έχει τόση διάρκεια, όση και η έννομη σχέση από την οποία απορρέει²⁷.

Εξ άλλου, προκειμένου το δικαστήριο των ασφαλιστικών μέτρων να προσδώσει νόημα στο διατακτικό της σχετικής απόφασεως του, θα πρέπει περαιτέρω να απειλήσει, για την περίπτωση κατά την οποία ο καταγγείλας θα παραβεί την υποχρέωσή του να υδροδοτεί προσωρινώς το ακίνητο του αντισυμβαλλομένου του, επιβολή χρηματικής ποινής και απαγγελία προσωπικής κράτησης του καθ'ου (ΚΠολΔ 946 § 1). Εάν πρόκειται για νομικό πρόσωπο, τότε η προσωπική κράτηση θα διαταχθεί κατά του νομίμου εκπροσώπου του καθ' ου νομικού προσώπου, εφόσον η σχετική αίτηση απευθύνεται και κατ' αυτού προσωπικώς. Γίνεται μνεία

²⁵ Βλ. ευρεία έκθεση των απόψεων αυτών, στον **Πολυζωγόπουλο**, «*Η αρχή της μη ικανοποίησης του δικαιώματος (άρθρο 692 § 4 ΚΠολΔικ) ή το “πικρόν ποτήριον” του δικαστού*» (έκδ. 2013) και **Γεωργίου**, «*Η ρήτρα της μη ικανοποίησης του ασφαλιστέου δικαιώματος (ΚΠολΔικ 692 § 4)΄ ισχύει άραγε και επί του ασφαλιστικού μέτρου της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως (ΚΠολΔικ 731, 732) ;* » στην Ελλ-Δνη 2014 σελ. 702 επ.

²⁶ Για τη δογματική θεμελίωση της απόψεως αυτής, **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα τ. ΙΙ (έκδ. Αντ. Σάκκουλα.2004), υπό το άρθρο 692 § ΙΙΙ 3.1. (ΙΙ.1.), όπου και παράθεση της σχετικής νομολογίας και βιβλιογραφίας. Από την πρόσφατη νομολογία, βλ. την ΜΠρΑθ 4659/2004 Αρμ. 2005/250, Ελλ-Δνη 2005/612 και Δ. 2005/205.

²⁷ ΜΠρΗρακλ 195/1160/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ (: ηλεκτροδότηση). ΜΠρΧαλκίδας 203/1991 Δ. 23/223. ΜΠρΑγρ 604/1985 ΝοΒ 34/256 (: ηλεκτροδότηση). ΜΠρΑθ 16258/1988, αδημ. (:τηλεφωνοδότηση). **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔ υπό το άρθρο 692 § 5.1.2-5.1.4, σελ. 138-140. **Σταματόπουλος**, Αρχές (όρια και μέτρο) των ασφαλιστικών μέτρων στην πράξη, Δ. 34 § ΙΙ 2 σελ. 824 επ.

στο σημείο τούτο ότι η απαγόρευση προσωπικής κρατήσεως του νομίμου εκπροσώπου ανωνύμων εταιριών και εταιριών περιορισμένης ευθύνης εκ της ΚΠολΔ 1047 § 3, είναι ανεφάρμοστη όταν η προσωπική κράτηση απειλείται για την περίπτωση παραβίασεως του διατακτικού δικαστικής αποφάσεως²⁸ είτε

(β) (σε περίπτωση κατά την οποία θα καταλήξει ότι η καταγγελία είναι έγκυρη), να θεωρήσει ότι η εργασιακή σύμβαση δεν είναι ενεργός, οπότε θ'απορρίψει την αίτηση.

Στο σημείο τούτο επισημαίνονται και τα ακόλουθα : Η καταγγελία διαρκούς προμηθευτικής συμβάσεως (λ.χ. ηλεκτροδοτήσεως, υδροδοτήσεως, τηλεφωνοδοτήσεως)²⁹, ως νομικό γεγονός, δεν ισχύει ευθύς μόλις ασκηθεί, (δηλαδή, ευθύς μόλις γνωστοποιηθεί στον αντισυμβαλλόμενο, λόγω της ιδιότητάς της ως απευθυντέας μονομερούς δικαιοπραξίας, η οποία λύει τη σύμβαση για το μέλλον), παρά μόνον, αφ' του η ισχύς του κριθεί ως νόμω επελθούσα, από το αρμόδιο Πολιτειακό Όργανο, δηλαδή το Δικαστήριο (Βλ. τα άρθρα 26 § 3 και 87 § 1 του Συντάγματος, καθώς και το άρθρο 1 του ΚΠολΔ)³⁰. Συνεπώς, η καταγγελία λόγου χάριν προμηθευτικής συμβάσεως, από μέρους του υδροδοτούντος, πριν από την αναγνώριση της ισχύος της από το αρμόδιο δικαστήριο στο οποίο προσέφυγε ο αντισυμβαλλόμενος του τελευταίου³¹, δεν επιφέρει το ως έννομο (ηθελημένο) αποτέλεσμα της, (ήτοι τη λύση της μνησθείσας συμβάσεως) εντεύθεν, αναγκαίως παρέπεται ότι δεν υφίσταται κανένα απολύτως νομικό ή άλλο κώλυμα³² να συνεχίσει η σύμβαση να λειτουργεί και συνεπώς ο καταγγείλας

²⁸ ΑΠ 1618/1998 Ελλ-Δνη 42/115.

²⁹ Η καταγγελία συνιστά μέσο λύσης διαρκών συμβάσεων, εν αντιθέσει προς την υπαναχώρηση, η οποία προσήκει εννοιολογικώς αποκλειστικώς στις στιγμιαίες συμβάσεις [Απ. Γεωργιάδης, ΕνοχΔ Γενικό μέρος (έκδ. 1999) § 52 περιθ. αριθ. 6 σελ. 512 και § 53 περιθ. αριθ. 1 σελ. 525. Καρακατσάνης, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, Εισαγωγή άρθρων 416-454 περιθ. αριθ. 8-9, σελ. 451-452. Αστ. Γεωργιάδης, ΕνοχΔ Γενικό μέρος τ. γ' (έκδ. 1986) § 28 ΙΙ 1 σελ. 145].

³⁰ ΑΠ 1052/1995 Ελλ-Δνη 39/1540. Μπέης, ΕρμΚΠολΔικ, υπό το άρθρο 383 § V 6 σελ. 1453. Ο ίδιος, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη (3^η έκδ.) § 1 (3.2.) σελ. 36-37 και (3.3.1.) σελ. 37. Ο ίδιος, Η έννοια, η λειτουργία και η φύση της δικαστικής αποφάσεως (1972) § 1 ΙΙΙ 10 σελ. 68 επ. Μητσόπουλος, Ιστορική και δικανική γνώσις, ΝοΒ 36 § ΙΙ σελ. 276 επ.

³¹ Ράμμος, στην ΕρμΑΚ, υπό το άρθρο 127 ΕισΝΑΚ περιθ. αριθ. 4. Μπέης, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 70 § ΙΙΙ 3 σελ. 382. Ο ίδιος, Εισαγωγή στη δικονομική σκέψη (3η έκδοση) § 5 (2.2.2.3.) σελ. 111. Ο ίδιος, Αντικείμενο αναγνωριστικής αγωγής, Δ. 19 σελ. 59. Κεραμεύς, Αστικό δικονομικό δίκαιο, τ. ΙΙ (έκδ. 1986) § 59 σελ. 131. Κεραμεύς/Κονδύλης/Νίκας (- Νίκας) ΚΠολΔ τ. Ι (έκδ. 2000) υπό το άρθρο 70 § 1 σελ. 152. ΑΠ 1052/1995 Ελλ-Δνη 39/1540. ΕφΑθ 2534/1998, αδημ. στο νομικό τύπο.

³² ΕφΑθ 2936/1998, αδημ. στο νομικό τύπο.

υποχρεούται να συνεχίσει να προσφέρει υδροδότηση στο ακίνητο του αντισυμβαλλομένου του, του οποίου η συναφής αξίωση ως βάσιμη κατά νόμο και κατ' ουσίαν είναι προστατευτέα και προσωρινώς, εφ' όσον υφίσταται επείγουσα περίπτωση, η οποία σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις είναι (για προφανείς λόγους) δεδομένη.

Γ. Ασφαλιστικά μέτρα επί απειλής προς διακοπή της διαρκούς παροχής, λόγω μέλλουσας καταγγελίας της οικείας συμβάσεως από μέρους του προμηθευτή³³

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Γιαννόπουλος, Τα πολιτικά δικαστήρια είναι αρμόδια να διατάξουν ως ασφαλιστικό μέτρο κατά της ΔΕΗ την προσωρινή απαγόρευση διακοπής της ηλεκτροδότησης, λόγω μη καταβολής του ΕΕΤΗΔΕ (ΕΠολΔ 2012, σελ. 480 επ., 491. **Ταμαμίδης**, Σκέψεις με αφορμή τη νομοθετική απαγόρευση της προσωρινής δικαστικής προστασίας για έργα εκτελούμενα από τη ΔΕΗ (Αρμ. 2006, σελ. 1079 επ.).

Στις εν θέματι περιπτώσεις, το δικαστήριο οφείλει να ερευνήσει το θεμελιώδες ζήτημα, εάν – σε περίπτωση απειλής του προμηθευτή, λ.χ. του υδροδοτούντος ότι θα διακόψει την υδροδότηση ακινήτου του αιτούντος τα ασφαλιστικά μέτρα - είναι νόμω βάσιμη η προβαλλομένη ως ασφαλιστέα η αξίωση του κυρίου του υδροδοτουμένου ακινήτου να απαγορευθεί προσωρινώς από το δικαστήριο η μέλλουσα διακοπή της υδροδοτήσεως³⁴.

Ως προς το ζήτημα αυτό, η προβληματική είχε ξεκινήσει την κατά το έτος 1993, με δύο αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου Χαλκίδας. Όπως προκύπτει από την πρώτη από τις αποφάσεις αυτές³⁵, είχε τεθεί υπό την κρίση του δικαστηρίου αίτηση καταναλωτή της ΔΕΗ να υποχρεωθεί η καθ' ης εταιρία να επιτρέψει προσωρινώς την ηλεκτροδότηση ακινήτου του αιτούντος. Το εν λόγω δικαστήριο δέχθηκε ότι η απειλή διακοπής της ηλεκτροδοτήσεως ακινήτου, από τον αντισυμβαλλόμενο πάροχο της ηλεκτρικής ενέργειας, δεν δίδει στον αιτούντα δικαίωμα προσωρινής δικαστικής προστασίας. Τούτο, διότι δεν υφίσταται έννομη δυνατότητα να υποχρεωθεί η καθ' ης να μην προβεί σε καταγγελία της οικείας συμβάσεως που έχει συνάψει με τον αιτούντα, επειδή στην περίπτωση αυτή θα πρόκειται για ανεπίτρεπτη προσωρινή καταδίκη της ΔΕΗ σε μη δήλωση της βουλήσεώς της' όμως, η δήλωση της βουλήσεως τινός δεν είναι δικαίωμα, παρά φυσική ευχέρεια, η οποία

³³ Βλ. **Μπέη**, ΕρμΚΠολΔ, υπό το άρθρο 731 § 3.44. σελ. 771-772 και § 4.4. σελ. 781.

³⁴ Βλ. την ΜΠρΠατρ 220/2015 Ελλ-Δνη 56/1465.

³⁵ ΜΠρΧαλκίδας 695/1993 Ελλ-Δνη 35/194.

είναι ανέλεγκτη δικαστικώς, ακόμη και εάν είναι καταχρηστική³⁶. Επί τη βάσει των παραδοχών του αυτών, το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση, ως αβάσιμη νόμω³⁷.

Εξ άλλου, όπως προκύπτει από τη δεύτερη από τις αποφάσεις αυτές, ενώπιον του δικαστηρίου είχε τεθεί το ίδιο ζήτημα. Το δικαστήριο τη φορά αυτή δέχθηκε τα ακόλουθα : Προϋπόθεση κατά νόμο για την προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως είναι νόμω βάσιμη ασφαλιστέα αξίωση. Η συμβατική αξίωση του καταναλωτή απέναντι στη ΔΕΗ προς παροχή ρεύματος στο ακίνητό του, συνιστά αξίωση για θετική παροχή. Σε κάθε τοιαύτη αξίωση, υφίσταται αναγκαιώς και μία άλλη αξίωση, αποθετική, προς παράλειψη, η οποία συνίσταται στο να μη διακόπτεται η παροχή του ρεύματος από μέρους του παρόχου αυτού. Οι θεωρητικοί του δικαίου δέχονται εν προκειμένω, ότι η τελευταία αυτή αξίωση του καταναλωτή ορά την αντίστοιχη υποχρέωση της ΔΕΗ, η οποία είναι μη αυτοτελής, παρεπόμενη και συνεπώς μη αγώγιμη με τακτική αγωγή, με αποτέλεσμα να μη προστατεύεται ούτε με ασφαλιστικά μέτρα³⁸.

Γ. Ασφαλιστικά μέτρα επί μήπω τεχθέντος εισέτι δικαιώματος³⁹

³⁶ Κατά την πάγια νομολογία του Ακυρωτικού, «*Η δήλωση της βουλήσεως αποτελεί εκδήλωση της προσωπικότητος (φυσική ευχέρεια), η οποία προστατεύεται συνταγματικώς και –εφ’ όσον δεν υφίσταται εκ του νόμου ή εκ συμβάσεως υποχρέωση– είναι ανέλεγκτη δικαστικώς, έστω κι αν η φυσική αυτή ευχέρεια ασκείται καταχρηστικώς*» (ΟλομΑΠ 33/1987 Ελλ-Δνη 39/98. ΟλομΑΠ 34/1987. ΟλομΑΠ 48/1987. ΑΠ 5/2001 Ελλ-Δνη 42/671. ΑΠ 1087/1987 ΝοΒ 36/1437. ΑΠ 404/1987 ΝοΒ 36/907. ΕφαΘ 770/1991 Αρμ. 1991/343).

Αντιθέτως : ΑΠ 1969/1990 Ελλ-Δνη 32/1499. ΑΠ 717/1985 Ελλ-Δνη 28/965. **Απ. Γεωργιάδης**, Γνμδ. Ελλ-Δνη 28, σελ. 965 επ..

Εξ άλλου, κατά ΜΠρΘεσ 17800/2002 (Αρμ 2002/1601), η υποχρέωση σε μη δήλωση βουλήσεως δεν προβλέπεται από το νόμο και δεν μπορεί να επιδιωχθεί δικαστικά, διότι προστατεύεται από το άρθρο 5 § 1 Σ.

Βλ. και **Γεωργίου**, Προσήκον ασφαλιστικό μέτρο επί αξιώσεως προς αναγωγή της συμβάσεως στο μέτρο που επιβάλλουν η καλή πίστη και τα χρηστά ήθη (ΑΚ 388) επί μισθωτικής συμβάσεως, Ελλ-Δνη 2014, σελ. 848 επ. (στην § ΙΙΙ).

³⁷ Ομοίως και ΜΠρΛαμ 73/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ.

³⁸ ΜΠρΧαλκίδας 474/1993 Ελλ-Δνη 35/193. Ομοίως και ΜΠρΑθ 5491/2015 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ. ΜΠρΛαμ 73/2013 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ. ΜΠρΖακ 622/2010 ΕφαΔ 2011/339.

³⁹ Επισημαίνεται ότι μέχρι την ψήφιση του νέου Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, (με το ν. 4335/2015 «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του ν. 4334/2015» ΦΕΚ Α', 87/237-2015), με τον οποίο θεσπίσθηκε ότι προστατεύονται προσωρινώς και μελλοντικά δικαιώματα, κατά τροποποίηση της ΚΠολΔικ 682 § 1, δεν προστατεύονταν τα εν λόγω δικαιώματα [Βλ. **Βαθρακοκοίλη**, Νομή (έκδ. 2015), περιθ. αριθ. 1795, σελ. 569. ΜΠρΑθ 15513/1996 Αρμ. 1997/549. ΜΠρΑιγ 170/1996 Δ. 29/848. ΜΠρΑθ 15566/1988 Ελλ-Δνη 1989/1640].

Βλ. αναλυτική ερμηνεία της νέας ΚΠολΔικ 682 § 1, σε : **Γεωργίου**, Ασφαλιστικά μέτρα, Ερμηνεία κατ' άρθρο των τροποποιήσεων του Πέμπτου Βιβλίου του ΚΠολΔ, με το ν. 4335/2015, υπό το άρθρο 682 (Εκδοτικός Οίκος Σάκκουλα, Αθήνα-Θεσσαλονίκη. 2016) σελ. 23 επ.

Στην τελευταία από τις ανωτέρω περιπτώσεις, (ήτοι επί απειλής διακοπής της διαρκούς παροχής), έχω τη γνώμη ότι το πρόβλημα ίσως μπορεί να αντιμετωπισθεί με τις επόμενες σκέψεις, εάν η πράξη του παρόχου θεωρηθεί ως αδικοπραξία :

Γ.1. Η αξίωση προς παράλειψη επικειμένης προσβολής

Απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να παρασχεθεί προσωρινή δικαστική προστασία (δηλαδή να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα) είναι η νομική βασιμότητα κάποιας αξίωσης του ιδιωτικού δικαίου⁴⁰, η οποία προβάλλεται από τον διάδικο που προσφεύγει στον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων ως ασφαλιστέα, ήτοι ως άξια προστασίας από το δικαστήριο.

Περαιτέρω, η ανωτέρω αξίωση του αιτούντος μπορεί να συνίσταται και σε παράλειψη (βλ. το άρθρο 287 εδάφ. 2 ΑΚ) και ειδικότερα η αποχή του αντιδίκου του από πράξη, την οποία διαφορετικά θα μπορούσε να επιχειρήσει⁴¹. Είδος αξιώσεως προς παράλειψη είναι η αποκαλούμενη «*αυτοτελής κύρια*», η οποία αποτελεί περιεχόμενο ενοχής που αποσκοπεί στην παράλειψη καθ' εαυτή⁴². Πηγή των ενοχών προς παράλειψη είναι κατά κανόνα η σύμβαση⁴³, δεν αποκλείεται όμως, θεμέλιο για τη γέννηση τοιαύτης μορφής αξιώσεως να είναι και ο νόμος.

⁴⁰ **Βερβεσός**, Ουσιώδη δικονομικά ζητήματα της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, Δ. 2 § ΙΑ σελ. 558. **Μπέης**, ΕρμΚΠολΔικ υπό το άρθρο 682 § 6.1.2. σελ. 32 και υπό το άρθρο 731 § 5 β' σελ. 793. **Ο ίδιος**, Τα όρια της προσωρινής δικαστικής προστασίας (έκδ. 1980) § § 14-21. **Ο ίδιος**, Η προσαρμογή του ασφαλιστικού μέτρου στη φύση του ασφαλιστέου δικαιώματος κατά τον ΚΠολΔικ, στο συλλογικό έργο «Η δραστηριότητα της προσωρινής δικαστικής προστασίας» (έκδ. 1995) § 4.2. σελ. 152. **Τζίφρας**, Ασφαλιστικά μέτρα, (έκδ. 1985), σελ. 11-12. **Κεραμείς/Πολυζωγόπουλος**, Τα ασφαλιστικά μέτρα στο ελληνικό αστικό δικονομικό δίκαιο, στο συλλογικό έργο «Η δραστηριότητα της δικαιοσύνης» τ. Α' § 3.2.1., σελ. 255. **Πολυζωγόπουλος**, Πιθανολόγηση του ασφαλιστέου δικαιώματος και στάθμιση συμφερόντων, ως προϋποθέσεις για την παροχή προσωρινής δικαστικής προστασίας, Δ. 15, σελ.449 (στην §1.1.) Από τη συναφή παγιωμένη πλέον νομολογία, βλ. όλως ενδεικτικώς τις ΜΠρΧαλκίδας 336/1992 Ελλ-Δνη 33/1513. ΜΠρΧαλκίδας 247/1991 Ελλ-Δνη 33/1511. ΜΠρΑρτας 741/1990 Ελλ-Δνη 33/210. ΜΠρΑθ 15611/1989 Δ. 21/874. ΜΠρΑθ16255/1989 Ελλ-Δνη 31/1546. ΜΠρΑθ 15045/1989 Δ. 21/147 και 229. ΜΠρΑθ 16989/1988 Δ. 21/ 679. ΜΠρΠειρ 1860/1988 Ελλ-Δνη 30/384 και ΕΕμπΔ 40/425. ΜΠρΑθ 8396/1986 Δ. 18/341. ΜΠρΧίου 34/1985 ΝοΒ 33/861. ΜΠρΗρακλ 125/1984 ΑρχΝομ 36/84. ΜΠρΑθ10495/1982 Δ. 14/48. ΜΠρΘεσ 1762/1980 Αρμ. ΛΣΤ/1000.

⁴¹ **Σταθόπουλος**, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 287 περιθ. αριθ. 25. **Ο ίδιος**, Γενικό ενοχικό δίκαιο (έκδ. 1979) § 3 Ισελ. 44. **Τσιριντάνης**, στην ΕρμΑΚ, υπό το άρθρο 287 περιθ. αριθ. 42 και 48. **Λιτζερόπουλος**, Στοιχεία ΕνοχΔ Πανεπιστημιακές παραδόσεις, § Ι 4 σελ. 3. **Μπαλής**, ΕνοχΔ § 6. **Αστ. Γεωργιάδης**, ΕνοχΔ Γενικό Μέρος, τ. Ι (έκδ. 1984) § 3 Ι 2 σελ. 61-62. **Φουρκιώτης**, ΕλλΕνοχΔ (έκδ. 1964) § 17 α ΙΙΙ σελ. 170.

⁴² **Τσιριντάνης**, ανωτ. υπό το άρθρο 287 περιθ. αριθ. 43-47. **Αστ. Γεωργιάδης**, ανωτ. σελ. 91-62. **Μπαλής**, ανωτ. § 6. **Φουρκιώτης**, ανωτ. § 17 α ΙΙΙ σελ. 171.

⁴³ ΜΠρΘεσ 3863/1980 ΕπιθΔικΠολυκ 1982/48. ΜΠρΑθ 5879/1978 ΕΕμπΔ 1979/57.

Περαιτέρω, σε περίπτωση αδικοππρακτικής συμπεριφοράς, ο ζημιωθείς (εκτός από την αξίωση αποζημίωσης που έχει κατά κύριο λόγο) έχει έναντι του δράστη της αδικοππραξίας και αξίωση προς παράλειψη της απειλούμενης νέας προσβολής, κατ' ανάλογη εφαρμογή των άρθρων 57 επ. του ΑΚ⁴⁴. Η αξίωση αυτή απευθύνεται προς πάντα τρίτο και έχει ως περιεχόμενο να παραλείπει την προσβολή του ζημιωθέντος.

Γ.2. Προσωρινή έννομη προστασία επί επικειμένης προσβολής

Εξάλλου, σε περίπτωση κατά την οποία ο τρίτος δεν παραβιάζει στη συγκεκριμένη στιγμή την υποχρέωσή του αυτή (δηλαδή δεν αδικοππρακτεί), όμως με εξωτερικώς διαγνωστά προπαρασκευαστικά μέτρα είναι φανερό ότι προτίθεται να αδικοππρακτήσει, τότε ο δικαιούχος της αξιώσεως δικαιούται αφενός να ζητήσει οριστική δικαστική προστασία προς παράλειψη της επικειμένης παράνομης προσβολής (ασκώντας την οικεία αγωγή)⁴⁵ κι αφετέρου να προσφύγει στον δικαστή των ασφαλιστικών μέτρων και να ζητήσει προσωρινή δικαστική προστασία⁴⁶. Στην τελευταία περίπτωση, εάν ο κίνδυνος να επιχειρηθεί το παραλειπτέο (δηλαδή να επιχειρηθεί εκ νέου αδικοππρακτική συμπεριφορά εις βάρος του ιδίου παθόντος), τότε προσήκον ασφαλιστικό μέτρο είναι εκείνο της προσωρινής ρυθμίσεως της καταστάσεως (ΚΠολΔικ 731, 732).

⁴⁴ Σταθόπουλος, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 287 περιθ. αριθ. 45. Ο ίδιος, Γενικό ενοχικό δίκαιο § 3 VII 2 υποσημ. αριθ. 20 σελ. 53. Λιτζερόπουλος, ανωτ. § 252 σελ. 369 επ. Ζέπος, ΕνοχΔ τ. II § 30 VI. Σημαντήρας, ΓενΑ περιθ. αριθ. 544. Δεληγιάννης/Κορνηλάκης, Μαθήματα ΕιδΕνοχΔ § § 92-93 σελ. 259 επ. Απ. Γεωργιάδης, στον ΑΚ Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, Εισαγωγή άρθρων 914-938 περιθ. αριθ. 56-57. Μπόσδας, Η οικονομική ελευθερία αντικείμενο προστασίας στο δίκαιο του ανταγωνισμού (έκδ. 1981) σελ. 270. Αλεξανδρίδου, Αθέμιτος ανταγωνισμός και προστασία του καταναλωτή (έκδ. 1978) σελ. 171. Μπέης, ΕρμΚΠολΔικ, υπό το άρθρο 731 § 3.16 σελ. 739 επ. ΕφΑθ 1171/1991 Αρμ. 1991/484, Δ. 1991/912.

⁴⁵ Βλ. Σταθόπουλο, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 287 περιθ. αριθ. 46. Τον ίδιο, Γενικό ενοχικό δίκαιο τ. I (έκδ. 1979) § 3 VII 2 υποσημ. αριθ. 20 σελ. 54. Λιτζερόπουλο, ανωτ. § 252 σελ. 370. Ζέπο, ΕνοχΔ τ. II (έκδ. 1965) § 30 VI. Σούρλα, στην ΕρμΑΚ, υπό το άρθρο 57 περιθ. αριθ. 45. Γαζή, ΓενΑ σελ. 104. Πίψου, Αναγκαστική εκτέλεση για παράλειψη ή ανοχή πράξεως (έκδ. 1992) § 3 III 1 σελ. 97 επ. και III 2 δ' σελ. 105 επ. Δεληγιάννη/Κορνηλάκη, ανωτ. § 93 σελ. 260. Σημαντήρα, ΓενΑ (έκδ. 1980) περιθ. αριθ. 236 in finem. Καρακατσάνη, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 57 περιθ. αριθ. 17.

⁴⁶ Σταθόπουλος, στον ΑΚ των Γεωργιάδη/Σταθόπουλου, υπό το άρθρο 287 περιθ. αριθ. 45. Ο ίδιος, Γενικό ενοχικό δίκαιο § 3 VII γ' σελ. 55. Αστ. Γεωργιάδης, ΕνοχΔ Γενικό Μέρος, § 3 I 2 σελ. 63. Κυρ. Γεωργίου, Η αξίωση προς παράλειψη και η προσωρινή δικαστική προστασία της, Ασφαλιστικά μέτρα τ. Α' (έκδ. 2004) § VIII (1.11.4) σελ. 456. Ο ίδιος, Προβλήματα στην προσωρινή δικαστική προστασία των αξιώσεων συμμετοχής στα συζυγικά αποκτήματα (Ελλ-Δνη 37/1996 § III in finem σελ. 277).

